

Milyen képzésnek kell tekinteni a munkavédelmi képviselők alapképzését és továbbképzését (szakértői állásfoglalás)

Előjáróban: Az Fktv. 1. § (1a) szerint a felnőttképzési törvényt nem kell alkalmazni „3. **a munkavédelemről szóló törvény és a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló törvény alapján a munkáltató kötelezettségeként előírt oktatás, képzés**” tekintetében. Ebből akár azt a következtetést is le lehetne vonni – helyesen/helytelenül (?) -, hogy a munkavédelmi képviselők alapképzése és továbbképzése szervezése során sem kell alkalmazni a felnőttképzési törvényt! De lehet, hogy mégis? Nézzük!

1. Ki a munkavédelmi képviselő?

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 87. § 6/A. szerint a munkavédelmi képviselő olyan, a munkavállalók által választott személy, aki a munkáltatóval való együttműködés során képviseli az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő munkavállalói jogokat és érdekeket.

2. A munkavédelmi képviselő kötelezettsége

A munkavédelmi képviselőnek:

- megválasztását követő hat hónapon belül el kell végeznie a **legalább 16 óraszámú alapképzést**, illetve
- az alapképzést követően, valamint újraválasztása esetén **évente legalább 8 óra továbbképzésben kell részt vennie**.

3. Az alapképzés ismeretanyagának minimum követelményei és a témakörökhöz rendelt óraszámok

Annak érdekében, hogy a munkavédelmi képviselő az érdekegyeztetéssel kapcsolatos tevékenységét elláthassa, megválasztását követő hat hónapon belül képzésen kell részt vennie, **amely csak rendes munkaidőben történhet**.

Az alapképzés ismeretanyagának minimum követelményeit a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter az alábbiak szerint határozta meg:

- a munkavédelem általános ismeretei **10 óra** és
- a munkavédelmi érdekképviselő, érdekegyeztetés (képviselő ellátásával kapcsolatos kompetenciák fejlesztése) **6 óra**.

4. A továbbképzés ismeretanyagának minimum követelményei és a témakörökhöz rendelt óraszámok

A továbbképzés témaköreinek állandó jelleggel tartalmaznia kell a munkavédelemre vonatkozó **jogszabályi előírások és szabványok évenkénti változásait**, valamint a **munkavédelmet érintő aktualitásokat, közérdekű információkat**:

- ennek órászáma 1-2 óra és az ezekkel kapcsolatos esetleges konzultáció 1 óra lehet.

Emellett a képviselő **a választható témakörökből válogatva** (összesen meg kell lenni a 8 órának) magának állítja össze a képzést.

Választható témakörök és a témakörökhöz rendelt óraszámok:

1. A munkahelyek kialakításának munkavédelmi követelményei 4 óra
2. Munkaeszközök biztonsága 4 óra
3. Az egyéni védőeszközök és munkaruha 3 óra
4. Villamos biztonsági ismeretek 2 óra
5. Zaj- és rezgésvédelem 2 óra
6. A munkahelyek kémiai biztonsága 4 óra
7. Rákkeltő és mutagén anyagokkal való munkavégzés munkavédelmi szabályai 2 óra
8. A raktározás és anyagmozgatás munkavédelmi szabályai 4 óra
9. A képernyős munkahelyeken dolgozók egészségének védelme 2 óra
10. A klímaváltozás hatásai 3 óra
11. A munkavédelmi képviselő feladatellátása a gyakorlatban 2 óra
12. Munkabaleset kivizsgálása 4 óra
13. Foglalkozási megbetegedés kivizsgálása 1 óra
14. Fokozott expozíciós eset kivizsgálása 1 óra
15. A munkáltató tevékenysége szerinti munkavédelmi követelmények 4-6 óra

5. Az alapképzés és továbbképzés megszervezése

RELEVÁNS NORMAELEMEK A MUNKAVÉDELEMRŐL SZÓLÓ 1993. ÉVI XCIII. TÖRVÉNYBŐL:

75. §

[...]

- (4) Az alapképzés és továbbképzés megszervezése **a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény szerint** kontaktórás, távoktatás, illetve zárt rendszerű elektronikus távoktatás formájában valósulhat meg.

Az alap- és továbbképzést **szervező felnőttképző** a képzésekről vezetett nyilvántartását az Fktv-ben meghatározott ideig megőrzi.

[...]

- (8) Az alapképzés és továbbképzés **elvégzését az Fktv. 13/B. § (1) bekezdése szerinti tanúsítvánnyal kell igazolni.**

FELNŐTTKÉPZÉSI TÖRVÉNY JÓL ISMERT ELVÁRÁSAI

Felnőttképzési tevékenység bejelentés alapján végezhető! Ennek megfelelően az alapképzés és továbbképzés szervezését is csak **bejelentés alapján végezheti a felnőttképző.**

Az alapképzést és továbbképzést jogszabály alapján szervezett képzésnek kell tekinteni, mivel a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény számos képzési feltételt tartalmaz.

A felnőttképző számára a felnőttképzési törvény - jogszabály alapján szervezett képzés esetén a **bejelentésen túlmenően – egy kötelezettséget ír elő:**

- Fktv. 15. § (1) bekezdése szerinti adatszolgáltatási kötelezettséget köteles teljesíteni.

6. Kell-e képzési program, illetve kell-e felnőttképzési szerződést kötni, ha a felnőttképző jogszabály alapján szervezett képzést végez?

Fktv. szerint - jogszabály alapján szervezett képzés esetén - **nem kell képzési programot készíteni.** (A vonatkozó jogszabály azonban előírhatja és gyakran meg is teszi!)

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény mindösszesen „**a képzés ismeretanyagának vázlatát**” teszi kötelezővé.

Mivel a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvényben semmilyen előírás/utalás nem található bármilyen – Fktv. vagy Ptk. szerinti - szerződés megkötésére, ezért **főszabályként a felnőttképzési szerződés megkötése sem elvárható a felnőttképzőtől.**

7. Tanúsítvány

Az alapképzés és továbbképzés elvégzését az **Fktv. 13/B. § (1) bekezdése szerinti tanúsítvánnyal kell igazolni**, melyet **a képzésben részt vevő személy kérésére legkésőbb 8 napon belül ki kell állítani.**

A tanúsítvány a magyar nyelv mellett kiállítható magyar és angol vagy magyar és német nyelven is a képzésben résztvevő választása szerint, melyet - a képzésben részt vevő személy választása szerint – a felnőttképzőnek elektronikus úton vagy papíralapon kell a képzésben részt vevő személy rendelkezésére bocsátani.

8. A képzésekről vezetett nyilvántartás megőrzése

Az alap- és továbbképzést szervező felnőttképző a képzésekről vezetett nyilvántartását legalább annak **keletkezésétől számított nyolcadik év utolsó napjáig kell megőriznie.**

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

- a képzés idejét,
- jelenléti képzés esetén a képzés helyszínét,
- a képzés jellegére vonatkozó utalást,
- a résztvevők nevét,
- a képzés formáját és
- a képzés ismeretanyagának vázlatát.

Jogszabály alapján szervezett oktatásnak/képzés

Valamely tevékenység folytatásának, munkakör betöltésének, illetve magasabb fizetési besorolás alkalmazásának feltételül meghatározott **olyan oktatás és képzés**, amelynek **legalább célját, tartalmát és megszervezésének általános feltételeit**, továbbá az oktatás, képzés eredményes **elvégzésének igazolási módját** vagy ahhoz kapcsolódóan szervezett **vizsga letételére vonatkozó követelményt jogszabály** vagy a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok vonatkozásában közjogi szervezetszabályozó eszköz határozza meg.

A képzést, oktatást szabályozó jogszabálynak tehát az alábbi elemeket szükséges tartalmaznia:

1. Az oktatás, képzés – jogszabály által - **tevékenység folytatásának, munkakör betöltésének, illetve magasabb fizetési besorolás alkalmazásának feltétele**,
2. A jogszabályban meghatározott az oktatás, képzés
 - a) **célja** (a képzés célját nem szükséges külön rendelkezésben rögzítenie a jogszabálynak, elégséges, ha a jogszabály egészéből levezethető, hogy az oktatás, képzés mire irányul),
 - b) **tartalma** [a képzés tartalmát sem kell a jogszabálynak tételesen meghatároznia, viszont elengedhetetlen, hogy **a jogszabály legalább utaljon arra**, hogy a szervezőnek az oktatás, képzés során milyen jellemzőkkel bíró **ismeretanyagot, oktatási tematikát, tananyagot** kell biztosítani, illetőleg ezen ismeretanyag közzétételére vagy a hozzáférésre milyen módon kerül sor (pl. a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben, minisztérium vagy más szerv hivatalos lapjában vagy weboldalán stb.)],
 - c) **megszervezésének általános feltételei** (például az oktatás, képzés megszervezésére **jogosultak körének**; a képzésre való jelentkezésnek és a képzésen való részvétel jogosultsági feltételeinek; az oktatás, képzés személyi és/vagy tárgyi feltételeinek, helyszínének; megvalósítási módjának és időpontjának; az oktatás, képzés alapját képező tananyaggal, ismeretanyaggal kapcsolatos jellemzők (pl. képzési program jóváhagyásának szükségessége); a képzési program elemeinek; a képzési szerződés tartalmának; az oktatás, képzés elméleti és gyakorlati óraszámának; a képzés ellenőrzéséhez kapcsolódó rendelkezések meghatározása),
 - d) **eredményes elvégzésének igazolási módja** vagy ahhoz kapcsolódóan szervezett vizsga letételére vonatkozó követelmény.

A fentiek példálódzó jellegűek, nem szükséges mindegyik feltételt a jogszabálynak tartalmaznia, illetve a feltételek lehetnek bővebbek is.

Kizárólag jogszabály alapján szervezett oktatást/képzést végző felnőttképzők „szerencsések”, mert összesen két követelményt támasztanak velük szemben a felnőttképzési jogszabályok:

- **bejelentési és**
- **adatszolgáltatási kötelezettség.**

Budapest, 2025. 10. 07.